

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı:1979/24

Karar Sayısı:1979/36

Karar Günü:2/10/1979

Resmi Gazete tarih/sayı:29.11.1979/16824

İTİRAZ YOLUNA BAŞVURAN : Ankara 8. Asliye Ceza Mahkemesi.

İTİRAZIN KONUSU : 7/1/1932 günlü, 1918 sayılı "Kaçakçılığın Men ve Takibine Dair Kanun" un 7/9/1956 günlü, 6829 sayılı Yasayla değişik 25. maddesinin ikinci fıkrasını Anayasa'ya aykırı bulan Mahkeme, Anayasa'nın 1488 sayılı Yasa ile değişik 151. ve 22/4/1962 günlü, 44 sayılı Yasanın 27. maddelerine dayanarak iptali için Anayasa Mahkemesine başvurmuştur.

I- OLAY:

Yurt dışında işçi olarak çalışan sanıklar, izinlerini geçirmek için otomobille Türkiye'ye gelmişler ve Kapıkule hudut kapısından Yurda girerken gümrük idaresine gümrüğe tâbi eşyaları olmadığını bildirmişlerdir. Oysa sanıkların kullandığı Volvo markalı, AV - M - 564 plâkalı otomobilin içinde, cinsi, markaları ve miktarı dosyada belirtilen, beyana ve gümrüğe tâbi kimi eşyalar bulunmaktadır. Beyan etmedikleri kaçak eşyaları her nasılsa gümrükten geçirmeyi başaran sanıklar Ordu ilinin Aybastı ilçesine gitmek üzere yollarına devam ederken, Ankara'da İtfaiye Meydanında mola verdikleri sırada, gümrük yetkililerince yapılan kontrol sonunda yakalanmışlardır.

Cumhuriyet Savcılığınca 7/12/1977 günlü iddianame ile Ankara Sulh Ceza Mahkemesinde 1918 sayılı Yasanın 6829 sayılı Yasa ile değişik 25/1-2. maddeleri uyarınca kamu davası açılmış ve gümrük resmi ödenmeksizin kullanmak maksadıyla Yurda kaçak eşya sokan sanıkların cezalandırılmaları istenmiştir.

Mahkeme, 29/12/1977 günlü, 1672/1640 sayılı Kararla, sanıklara yükletilen kaçak eşyayı Yurda sokma eyleminin 25/3. maddede yazılı suçu oluşturduğunu, bu suça bakma görevinin ise Asliye Ceza Mahkemesine ait bulunduğunu belirterek görevsizlik kararı vermiştir.

Gümrük Bakanlığının da müdahil olarak katıldığı kamu davasının 12/1/1979 günlü oturumunda, esas hakkında düşüncesini bildiren Cumhuriyet savcısı, sanıklardan birinde yakalanan kaçak malların cif değerinin üç bin lira olması bakımından, kaçakçılığın kullanma amacıyla yapılması nedeniyle, 1918 sayılı Yasanın 25/1 ve son, diğerinin ise yakalanan kaçak eşyanın cif değerinin 12.080 lira olması bakımından kaçakçılığın ticaret kastı ile yapılmış olması nedeniyle aynı yasanın 25/3 ve son maddesi uyarınca cezalandırılmasını istemiştir.

Mahkeme 5/11/1979 günlü oturumunda, itiraz konusu 1918 sayılı Yasanın 25/2. maddesinin Anayasa'ya aykırı olduğu savında bulunmuş ve iptali için Anayasa Mahkemesine başvurulmasına karar vermiştir.

III- YASA METİNLERİ :

I- İptali istenen yasa kuralı:

Mahkemenin itiraza konu ettiği metni de içeren 7/1/1932 günlü, 1918 sayılı "Kaçakçılığın Men ve Takibine Dair Kanun" un 7/9/1956 günlü, 6829 sayılı Yasa ile değişik 25. maddesi şöyledir :

"Madde 25- Bu Kanunun 14 üncü maddesinin birinci fıkrasında yazılı haller haricinde, kaçak inhisar maddelerini istimal veya istihlâk maksadiyle yanlarında veya her hangi bir yerde bulunduranlar ile gümrükten kaçırılarak yurda sokulmuş eşyayı kaçak olduğunu bilerek kendisinin veya başkalarının ihtiyaçlarında kullanmak üzere yurt içinde satın alan veya bilerek yanlarında yahut her hangi bir yerde bulunduranlar gümrük kaçağı eşyanın gümrüklenmiş değerinin, inhisar maddeleri için hususî kanunlarında yazılı para cezasının birer misli hafif para cezası ile cezalandırılır. Madde ve eşyanın müsaderesine de hükmolunur. Bu suretle hükmolunacak hafif para cezası 10 liradan aşağı olamaz. (Tev. İç. - 11/7/1934-44/13) Cilt: IV. S. 820.

Para cezasının miktarı (50) lirayı tecavüz ettiği takdirde tecavüz eden miktar için her üç lira ve küsuru bir gün hesabıyla ayrıca hafif hapis cezası da hükmolunur. Bu suretle verilecek hafif hapis cezası bir seneyi geçemez. (Tev. İç. 13/2/1935-75/5) C. IV. S. 822.

Yukarıki fıkralar dışında kalan ve bu kanunda ayrıca cezası bulunmayan her nevi kaçakçılık suçları failleri bir seneden beş seneye kadar hapis cezasıyla birlikte gümrük kaçağı eşyanın gümrük resmi ile sair devlet resimleri tutarının, inhisar kaçağı maddeler için hususi kanunlarında yazılı para cezasının birer misli ağır para cezası ile cezalandırılır ve bu nevi eşya ve maddelerin de müsaderesine hükmolunur.

Eşya ve maddelerin müsadere edilememesi veya memnu eşya ve maddelerden madut bulunması veya bunlar için hususî kanunlarında para cezası tâyin edilmemiş olması hallerinde hükmolunacak para cezasına bunların gümrüklenmiş piyasa değeri miktarınca bir meblâğ ilâve olunur.

Kaçırılan eşya veya maddenin cif değeri (1.000) liradan aşağı olduğu takdirde 3 üncü fıkroda yazılı cezalar yarı nispetinde indirilerek hükmolunur."

2- İlgili yasa Hükümleri:

a) 1918 sayılı Yasanın 6829 sayılı Yasa ile değişik 14. maddesi:

"Madde 14- (7/9/1956-6829) Türkiye'ye giren yolcuların beyanlarına muhalif olarak üzerlerinde veya eşyaları arasında çıkan gümrük resmine veya inhisara tâbi eşya ve maddeler müsadere olunur.

Yolcuların başkalarına ait eşyayı kendi zatî eşyası imiş gibi göstermiş olmaları halinde bu kaçak eşyanın, müsaderesine, gerek yolcu ve gerekse eşya sahibi hakkında eşyanın vergileri miktarınca ayrı ayrı ağır para cezasına hükmedilir.

Yolcuların beyanlarına muhalif olarak yanlarında veya kaplarında zuhur eden ve ticarî mahiyet ve miktarda olan eşyalarıyla gümrükten kaçırılmak maksadına müstenit olarak sandık, bavul, çanta ve bunlara benzer eşya kablarında veya bunların muhteviyatında gizli tertiple yaptırılmış yerlerden veya üstünde bulundurduğu eşyanın gizli yerlerinden veya yastık, yorgan ve şiltelerin içinden çıkarılan veya ayakkabılarına yerleştirilmiş, vücutlarına sarılmış veya sıkıştırılmış olarak bulunan veyahut herhangi bir suretle muayeneye arz edilmemiş olan gümrüğe ve inhisara tâbi kaçak eşyadan dolayı müsadere kararı verilmekle beraber yolcular hakkında 25 inci maddenin 3 üncü fıkrasına göre hapis ve para cezası da hükmedilir.

Türkiye'ye giren yolcuların beyanlarına muhalif olarak üzerlerinde veya eşyaları arasında çıkan gümrük resmine veya inhisara tâbi eşya 22 nci maddenin 2 nci fıkrasındaki mahal ve zaman şartları aranmaksızın heran müsadere edilebilir."

b) 12/6/1979 günlü, 2248 sayılı Yasanın 25. maddesi:

"Madde 25- 1918 sayılı Kaçakçılığın Men ve Takibine Dair Kanununun 25 inci maddesi aşağıda yazılı olduğu şekilde değiştirilmiştir :

Madde 25- Bu Kanununun 14 ncü maddesinin birinci fıkrasında yazılı haller haricinde, kaçak inhisar maddelerini istimal veya istihlak maksadıyla yanlarında veya herhangi bir yerde bulunduranlar ile gümrükten kaçırılarak yurda sokulmuş eşyayı kaçak olduğunu bilerek kendisinin veya başkalarının ihtiyaçlarında kullanmak üzere yurt içinde satın alan veya bilerek yanlarında yahut herhangi bir yerde bulunduranlar gümrük kaçağı eşyanın gümrüklenmiş değerinin, inhisar maddeleri için CİF değeri ile birlikte hususi kanunlarında yazılı para cezası veya resminin birer misli hafif para cezasıyla cezalandırılır. Madde ve eşyanın müsaderesine de hükmolunur. Bu suretle hükmolunacak hafif para cezası bin liradan aşağı olamaz.

Para cezasının miktarı beşbin lirayı geçtiği takdirde, geçen miktar için yüz lira ve artığı bir gün hesabıyla ayrıca hafif hapis cezası da hükmolunur. Bu suretle verilecek hafif hapis cezası bir yılı geçemez.

Yukarıki fıkralar dışında kalan ve bu Kanunda ayrıca cezası bulunmayan her nevi kaçakçılık suçları failleri bir seneden beş seneye kadar hapis cezasıyla birlikte gümrük kaçağı eşyanın gümrüklenmiş değerinin, inhisar kaçağı maddeler için CİF değeri ile birlikte hususi kanunlarında yazılı para cezasının veya resminin birer misli ağır para cezasıyla cezalandırılır. Ve bu nevi eşya ve maddelerin de müsaderesine hükmolunur.

Eşya ve maddelerin müsadere edilememesi veya memnu eşya ve maddelerden madut bulunması veya bunlar için hususi kanunlarında para cezası tayin edilmemiş olması hallerinde hükmolunacak para cezasına bunların gümrüklenmiş piyasa değeri miktarınca bir meblağ ilâve olunur."

IV- İLK İNCELEME :

Anayasa Mahkemesi İhtüzüğünün 15. maddesi uyarınca yapılan ilk inceleme toplantısında aşağıdaki sorun üzerinde durulmuştur :

Yukarıda da açıklandığı gibi, sanıklar hakkındaki kamu davası 1918 sayılı Yasanın 6829 sayılı Yasayla değişik 25/1-2. maddesi uyarınca açılmış, Sulh Ceza Mahkemesi ise, eylemin 25/3. maddede gösterilen suç oluşturduğunu belirterek görevsizlik kararı vermiştir.

Gerçekten 1918 sayılı Yasanın 6829 sayılı Yasayla değişik 14. maddesinin üçüncü fıkrasında "...veyahut herhangi bir suretle muayeneye arzedilmemiş olan gümrüğe... tâbi kaçak eşyadan dolayı, müsadere kararı verilmekle beraber, yolcular hakkında 25 inci maddenin üçüncü fıkrasına göre hapis ve para cezası da hükmedilir." denilmektedir.

Bu durumda, sanıklar hakkında Mahkemenin öne sürdüğü sözü edilen yasanın 25. maddesinin ikinci fıkrasının davada uygulanma olanağı yoktur.

Ayrıca söz konusu 25. maddenin 2248 sayılı Yasayla değiştirilmiş olmasının varılan bu sonucu etkilememesi yönünden bu konu üzerinde, durulmasında da yarar ve gerek görülmemiştir.

Esas Sayısı:1979/24
Karar Sayısı:1979/36

Bu nedenlerle 1918 sayılı Yasanın 6829 sayılı Yasa ile değişik 25. maddesinin ikinci fıkrası hükmüne yönelen itiraz, başvuran mahkemenin yetkisizliği yönünden reddedilmelidir.

V- SONUÇ:

7/1/1932 günlü, 1918 sayılı Yasanın 7/9/1956 günlü, 6829 sayılı Yasa ile değişik 25. maddesinin ikinci fıkrası hükmünün görülmekte olan davada uygulanma olanağı bulunmadığından, bu fıkra hükmüne yönelen başvurunun, başvuran mahkemenin yetkisizliği nedeniyle reddine,

2/10/1979 gününde oybirlięiyle karar verildi.

Başkan Şevket Müftügil	Başkanvekili Ahmet H. Boyacıoğlu	Üye Ahmet Erdoędu
Üye Osman Tokcan	Üye Rüştü Aral	Üye Ahmet Salih Çebi
Üye Muammer Yazar	Üye Adil Esmer	Üye Nihat O. Akçakayalıoęlu
Üye Nahit Saçlıoęlu	Üye Hüseyin Karamüstantikoęlu	Üye Necdet Darıcıoğlu
Üye İhsan N. Tanyıldız	Üye Bülent Olçay	Üye Yekta Güngör Özden